

Iertid isørigt en Sag, som forsaavidt maasse ikke behøver at fremhæves; thi det maatte jo i alt Fald være Bedkommendes egen Sag at afgjøre, om denne Betingelse ikke er saa streng, at den vil gjøre det umuligt for ham at gaa ind paa Sagen. Jeg skal nu slutte, idet jeg som et Hovedpunkt i det Sele gjentager, at Grunden, hvorfor Mindretallet ikke har kunnet slutte sig til Lovforslaget eller til de Udtalelser, der foreligge fra Flertallet, er den, at vi have maattet anse det for et Hovedpunkt i den sagtyndige Kommissions Udtalelser, at Staten overtager Ledelsen af hele Skolevæsenet, og dernæst maa fremhæve, at man ikke ret vel kan styde Sagen fra sig dermed, at dette Moment ligger saa langt borte, at man ikke behøver at tænke paa det; thi hele det Spørgsmaal har trængt sig saaledes frem, at det formentlig meget snart maa foreligge til Løsning, om Staten skal overtage Skolevæsenet eller ikke. Naar det blev antydet, at det vilde være forbundet med store finantzielle Banfælgeligheder at faae det Beløb, der vilde medgaa til et saadant Anlæg, og at derfor en Afkæbtagelse af dette Lovforslag vilde være ensbetydende med, at hele Sagen ikke blev til Noget, tør jeg naturligvis ikke have nogen Mening i saa Henseende; men det forekommer mig dog tvivlsomt, om ikke Sagen vil komme til at foreligge i en helt anden Skikkelse, naar der først fra den store, betydelige, private Anstalt paa Bakkhuset forelaa en bestemt Udtalelse, hvorved man tilbød Staten at overtage den med alle de Goder og Rettigheder, som den er i Besiddelse af. Jeg kan næsten ikke tænke mig, at man, naar et saadant Tilbud forelaa, vilde styde en saadan Gave fra sig; men skjød man den ikke fra sig, saa vilde man jo formentlig lettere komme ud over den Banfælgelighed, der nu er fremhævet som en af Grundene, hvorfor det i Diebliffet var heldigere at lade Anlægget see som en privat Entreprise, den Banfælgelighed nemlig, at man ikke kunde faae Penge til at anlægge et saadant Asyl for offentlig Regning.

Ordføreren (Berg): Jeg skal med Hensyn til Mindretallets Udtalelse om, at det af den oftnævnte Kommissions Betænkning fremgik, at det havde været Kommissionens Mening og Lante, at selve Asyllet skulde være under Statens Drift, sige, at Flertallet ikke har kunnet opfatte Kommissionens Betænkning paa denne Maade. De af de Herrer, som i sin Tid have haft Leilighed til at gjøre sig bekendte med denne Betænkning, eller som senere have haft Leilighed til at repetere den, ville se, at Kommissionen paa Side 8 og 9 offerer temmelig megen Tale paa at udvilde Nødvendigheden for Staten af at overtage Ledelsen af Dpragelses- og Undervisningsanstalten, og det synes ogsaa at være ganske naturligt, at Staten har en ganske anden Interesse her, end hvor der er Tale om et Asyl, som kun skal

være for Uhelbredelige. Dette fremkommer ogsaa, naar der er Tale om at stride til positive Forslag fra Kommissionens Side. Det siges allerede Side 10, at „mebens en saadan af Staten oprettet, ledet og for Fremtiden sikket Anstalt vil træde i de to førnævnte Former: „Tjeneste“ — nemlig som Undervisnings- Dpragelses- og Beskæftigelsesanstalt — „saa maa man for de Sidstes Bedkommende“ — nemlig for de Indviders Bedkommende, som skulde finde Optagelse i dette Asyl — „kræve Dpretelsen af et Asyl“. Der er ikke her nævnt, at det skulde være under Statens Ledelse. Og i Slutningen af Betænkningen, hvor Kommissionen foresætter sin Indstilling, foreslaas under Nr. 1, „at der under Statens Ledelse oprettes to Skoler, en Drenges- og en Pigeskole, hver beregnet paa 50 Børn, til hvilke der aabnes Afgang for ethvert aandsbøgt Barn“, og under Nr. 2 foreslaas: „at der indrettes et Asyl for 100 uhelbredelige Landsbøge, hvis Tilstand gjør Krav paa særlig Pleie og Behandling.“ Naar man sammenholder disse Udtalelser med, hvad der findes i den private Komitees Indstilling til Ministeriet, som fandt Sted kun to Aar tidligere, hvilken Komite bestod af de samme Medlemmer som dem, der nu have været Medlemmer af Regjeringskommissionen med Undtagelse af et Medlem, som er kommet til, saa vil man finde, at den private Komite i sin Indstilling, som blev afgivet i Februar 1874, henstiller, „om Ministeriet maatte finde Anledning til ad Lovgivningens Bei at søge tilveiebragt de fornødne materielle Midler . . . , hvorved et Asyl for Lands- og Legemsbøge kunde bringes tilveie, eller om Ministeriet maatte ville finde det bedre stemmende med Forholdene, at det private Initiativ, støttet af Statsmyndighederne, som til Anvendelse“. Det siges i samme Indstilling, efterat der er gjort en Henstilling til Ministeriet om at tage den første Del af den foreliggende Opgave, nemlig at lette Afdgangen for uformuende Børn til de bestaaende Anstalter i sin Haand: at, saafremt Ministeriet ikke finder tilstrækkelig Anledning til at føre Anlæggelsen af et Asyl igjennem paa egen Haand, saa anmodes Ministeriet om virksomt at ville støtte Komiteens Bestræbelser for at faae oprettet et Asyl for Børn, der lide af kroniske, uhelbredelige Hjernefygdomme, om muligt paa den Maade, at der paa et passende Sted overlades Komiteen Husrum og Plads i en eller anden dertil sikket offentlig Bygning, samt at der gives Uformuende Afgang til Asyllet paa Betingelser, som nærmere angives. Der indsendtes endvidere som femte Bilag fra Komiteen til Regjeringen en Plan for Dpretelsen af et Asyl for uhelbredelige Lands- og Legemsbøge, forsaavidt som Ministeriet ikke formener, at et Saadant skal etableres som Statsanstalt, idet man anmoder Regjeringen om at tilsiige Komiteen sin Understøttelse til Planens